WOJEWODA OPOLSKI

ul. Piastowska 14
45-081 Opole

Opole, 30 października 2026 r.
PS.I.431.1.31.2026.MPR

Pani
Małgorzata Nowak-Szepela
Kierownik
Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej
Lasowice Wielkie 99B
46-282 Lasowice Wielkie

Wystąpienie pokontrolne

W dniach od 30 września do 2 października 2026 r. przeprowadzono w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Lasowicach Wielkich[1] kontrolę kompleksową w zakresie realizacji zadań gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2026 r., poz. 639 ze zm.)[2] oraz zgodności zatrudnienia pracowników Ośrodka z wymaganymi kwalifikacjami.

Pozytywnie z nieprawidłowościami ocenia się działalność Ośrodka w kontrolowanym zakresie.

Ocenę działalności Ośrodka oparto o ustalenia kontroli opisane szczegółowo – wraz ze stwierdzonymi uchybieniami i nieprawidłowościami – w protokole. Należy wskazać, że stwierdzone w toku kontroli nieprawidłowości mają niekorzystny wpływ na realizację zadań określonych dla gminy w ustawie. Za nieprawidłowości uzasadniające powyższą ocenę należy uznać w szczególności te, które skutkują:

1) brakiem właściwego zabezpieczenia kadrowego – na stanowiskach pracowników socjalnych – w zakresie realizacji zadań pomocy społecznej określonych dla gminy w ustawie;

[1] Zwany dalej: *Ośrodkiem*.
[2] Zwana dalej: *ustawą*.

2) brakiem możliwości korzystania ze świadczeń, których przyznanie związane jest z uchwaleniem odpowiedniego aktu prawa miejscowego;
3) ryzykiem niewłaściwej realizacji podstawowych zadań wynikających z ustawy, przez osoby zatrudnione na stanowisku pracownika socjalnego.

Jednocześnie zaznaczyć trzeba, że przedmiotowe uchybienia i nieprawidłowości – ze względu na swój charakter i wagę – nie stanowią podstawy do negatywnej oceny Ośrodka.

W odniesieniu do działań podejmowanych przez Ośrodek warto zwrócić uwagę na zrealizowany projekt socjalny, którego adresatami byli seniorzy, osoby z niepełnosprawnościami oraz rodziny z małymi dziećmi z terenu gminy. Celem przedmiotowego projektu była zarówno poprawa sytuacji życiowej, jak i uniknięcie poczucia alienacji i osamotnienia wśród adresatów działań.

Należy również zauważyć, że Gmina Lasowice Wielkie podejmuje działania w celu zapewnienia mieszkańcom dostępu do różnych form pomocy, dzięki czemu mają oni możliwość skorzystania z usług ŚDS (w ramach porozumienia zawartego z Gminą Kluczbork) oraz skorzystania z możliwości bezpłatnego wypożyczania na czas nieokreślony – w zależności od potrzeb i osobistej sytuacji osoby – sprzętu rehabilitacyjnego (wózki inwalidzkie, lóżka rehabilitacyjne, balkoniki, kule łokciowe, toaleta).

Odnosząc się do realizowanych zadań – pozytywnie oceniono:

1) wypełnienie przez pracowników socjalnych obowiązku związanego z podnoszeniem kwalifikacji;
2) działania w zakresie ustalania wysokości oraz okresu uprawnienia do zasiłku stałego;
3) działania w zakresie przyznawania i wypłacania specjalnych zasiłków celowych;
4) działania w zakresie wypłacania wynagrodzenia za sprawowanie opieki;
5) działania w zakresie kontroli realizacji oraz ustalania liczby godzin wykonanych usług opiekuńczych;
6) działania w zakresie ustalania konieczności zapewnienia wnioskodawcom całodobowej opieki oraz wysokości odpłatności za pobyt w DPS;
7) działania w zakresie zabezpieczenia usługi schronienia oraz przyznawania tej formy wsparcia;

8) sposób formułowania oraz realizację kontraktów socjalnych.

Nie wnosi się uwag do:

1) zgodności wynagrodzenia pracowników socjalnych z wymogami określonymi w rozporządzeniach w sprawie minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz wysokości minimalnej stawki godzinowej w 2025 oraz 2026 roku;
2) zgodności przyznawania dodatków służbowych z zasadami określonymi w ustawie;
3) kwalifikacji Kierownik Ośrodka;
4) przyjęcia i realizacji strategii rozwiązywania problemów społecznych;
5) terminu przedłożenia Radzie oraz treści oceny zasobów pomocy społecznej;
6) działań w zakresie przyznawania i wypłacania zasiłków celowych;
7) działań w zakresie przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na zakup posiłku lub żywności w ramach Programu *Posiłek w szkole i w domu*;
8) działań w zakresie zapewnienia posiłku i ubrania;
9) działań w zakresie współpracy z PUP;
10) działań podejmowanych przez Ośrodek w ramach realizacji programów pomocy społecznej.

W zakresie prowadzonych postępowań administracyjnych pozytywnie oceniono następujące aspekty:

1) przyznanie świadczenia każdorazowo poprzedzone było przeprowadzeniem – przez osobę uprawnioną – rodzinnego wywiadu środowiskowego lub jego aktualizacją, stosownie do treści § 2 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 8 kwietnia 2021 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz.U. z 2021 r. poz. 893 ze zm.);
2) w przypadku osób korzystających ze stałych form pomocy aktualizacja wywiadów sporządzana była zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy, tj. nie rzadziej niż co 6 miesięcy;
3) wszystkie poddane analizie decyzje administracyjne zawierały poprawne pouczenie.

W zakresie prowadzonych postępowań ustalono ponadto, że:

1) w większości przypadków wnioski rozpatrywane były w terminie 1 miesiąca od daty ich wpływu do Ośrodka, a gdy z uwagi na charakter sprawy nie było to możliwe organ zawiadamiał o tym fakcie wnioskodawcę, jednocześnie

informując o możliwości wniesienia ponaglenia, co jest zgodne z treścią art. 36 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2025 r. poz. 1691)[3];

2) na wszystkich wnioskach oraz innych dokumentach wpływających do Ośrodka w toku prowadzonych postępowań, widnieje data ich wpływu, co jest zgodne z zasadą pisemności postępowania określoną w art. 14 k.p.a.;
3) we wszystkich przypadkach, gdy decyzjom nadano rygor natychmiastowej wykonalności uzasadniono to w sposób krótki, niemniej wskazujący przesłanki potwierdzające słuszność jego nadania;
4) we wszystkich poddanych kontroli postępowaniach decyzje zostały odebrane osobiście przez strony albo ich przedstawicieli (opiekunów prawnych, kuratorów) lub zostały one doręczone za zwrotnym potwierdzeniem odbioru.

Należy wskazać, że z uwagi na brak złożonych wniosków oraz rozpoznanych w inny sposób potrzeb, w okresie objętym kontrolą Ośrodek nie realizował:

1) w ramach zadań własnych gminy, określonych w art. 17 ustawy, zadań pn.:
   a) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego,
   b) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
   c) przyznawanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego,
   d) opłacanie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem;
   e) organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych,
   f) prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach treningowych lub wspomaganych,

[3] Zwany dalej: *k.p.a.*

g) sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym,
h) pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,
i) przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze,
j) organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych w formie usług sąsiedzkich,
k) prowadzenie im zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej[4] i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki,
l) przyznawanie i realizacja usług wsparcia krótkoterminowego w DPS;

2) w ramach zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę, na podstawie art. 18 ustawy, zadań pn.:
a) organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
b) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną,
c) prowadzenie i rozwój infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
d) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom i osobom, o których mowa w art. 5a ustawy,
e) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia oraz zapewnianie posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którym udzielono zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz cudzoziemcom przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie art. 106 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub przepisów wydanych na podstawie art. 107 ust. 1 tej ustawy.

Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości.

Na podstawie ustaleń kontroli stwierdzono:

[4] Zwanych dalej: *DPS*.

1. **Uchybienia** w zakresie:
   1) braku wewnętrznej spójności treści § 6 uchwały Rady z dnia 24 czerwca 2026 r. Nr XXVIII/181/26 z treścią wiersza 3 kolumny pierwszej tabeli będącej elementem tego przepisu,
   2) braku precyzyjnego określenia podmiotów udzielających schronienia za pobyt, w których uchwała z dnia 28 lutego 2018 r. Nr XXXVII/233/18 reguluje zasady ponoszenia odpłatności,
   3) wadliwej podstawy prawnej w wydanych decyzjach administracyjnych.
2. **Nieprawidłowości** w tym:
   1) **kluczowe**, w zakresie braku zatrudnienia wymaganej liczby pracowników socjalnych, co stanowi naruszenie art. 110 ust. 12 ustawy;
   2) **znaczące**, w zakresie:
      a) zawarcia zapisów stanowiących modyfikację przepisów ustawy w treści:
         - § 7 uchwały Rady z dnia 30 kwietnia 2025 r. Nr XIV/89/25,
         - § 4 ust. 3 uchwały Rady z dnia 24 czerwca 2026 r. Nr XXVIII/180/26,
      b) uregulowania w sposób naruszający art. 2 ust. 1 oraz art. 3 ust. 1 ustawy zasad ustalania wysokości odpłatności za:
         - pobyt w ośrodkach wsparcia innych niż schroniska dla osób bezdomnych i schroniska dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi,
         - pobyt w schroniskach dla osób bezdomnych
         - usługi wsparcia krótkoterminowego,
      c) uregulowania zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w schroniskach dla osób bezdomnych i schroniskach dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi w sposób naruszający art. 97 ust. 1a ustawy,
      d) braku uregulowania do dnia 29 września 2026 r. zasad sprawiania pogrzebu przez Gminę Lasowice Wielkie, co stanowi naruszenie art. 44 ustawy,
      e) braku uregulowania zasad zwrotu wydatków za świadczenia z pomocy społecznej w formie usług, pomocy rzeczowej, zasiłków na ekonomiczne usamodzielnienie, zasiłków okresowych oraz zasiłków celowych, co stanowi naruszenie art. 96 ust. 2 i 4 ustawy,
      f) zatrudnienia na stanowisku pracownika socjalnego osoby posiadającej

wykształcenie nie w pełni zgodne z obowiązującymi przepisami, co stanowi naruszenie art. 116 ust. 1 pkt 3 lit. g w związku z art. 116 ust. 1a ustawy;

3) **zwykłe**, w zakresie:
   a) nierzetelnego sporządzania sprawozdawczości, co stanowi naruszenie art. 18 ust. 1 pkt 10 ustawy,
   b) braku ustalania w toku postępowania przesłanek uzasadniających na jaki okres należy przyznawać zasiłek okresowy, co stanowi naruszenie art. 38 ust. 5 w związku z art. 3 ust. 3 ustawy,
   c) braku podejmowania – w części przypadków – działań mających na celu aktywizację zawodową klientów posiadających prawo do zasiłku okresowego z tytułu bezrobocia, co stanowi naruszenie zasady określonej w art. 3 ust. 2 ustawy,
   d) ustalenia – w 1 przypadku – odpłatności za pobyt w DPS w innej dacie, niż wydanie decyzji kierującej, co stanowi naruszenie art. 59 ust. 1 ustawy,
   e) braku ustalenia stronie – pomimo posiadanego dochodu – odpłatności za pobyt w schronisku dla osób bezdomnych. co stanowi naruszenie zasady określonej w art. 97 ust. 1a ustawy,
   f) wadliwego sformułowania – w 1 przypadku – sentencji decyzji przyznającej prawo do zasiłku celowego, co stanowi naruszenie art. 107 § 1 pkt 5 k.p.a. w związku z art. 39 ust. 2 ustawy,
   g) nieprawidłowego – w części przypadków – uzasadniania faktycznego decyzji przyznających prawo do świadczeń z pomocy społecznej, co stanowi naruszenie art. 107 § 1 pkt 6 oraz § 3 k.p.a.,
   h) nieprawidłowego uzasadniania prawnego wydanych decyzji, które ze względu na nie odniesienie się do wszystkich przepisów przywołanych w podstawie prawnej decyzji – nie spełniają wymogów określonych w 107 § 3 k.p.a.

Przyczyny stwierdzonych nieprawidłowości: niedostateczna znajomość przepisów: dotyczących tworzenia aktów prawa miejscowego[5], ustawy, k.p.a.

[5] Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej" (Dz.U. z 2026 r. poz. 300).

Skutki stwierdzonych nieprawidłowości: wskazane powyżej nieprawidłowości, z uwagi na ich charakter i wagę, nie stanowią podstawy do negatywnej oceny jednostki, niemniej skutkują:

1) brakiem właściwego zabezpieczenia kadrowego – na stanowiskach pracowników socjalnych – w zakresie realizacji zadań pomocy społecznej określonych dla gminy w ustawie;
2) brakiem możliwości korzystania ze świadczeń, których przyznanie związane jest z uchwaleniem odpowiedniego aktu prawa miejscowego;
3) ryzykiem niewłaściwej realizacji podstawowych zadań wynikających z ustawy, przez osoby zatrudnione na stanowisku pracownika socjalnego;
4) obowiązywaniem aktów prawa miejscowego sprzecznych z założeniami ustawy oraz przepisami dotyczącymi tworzenia przedmiotowych aktów;
5) brakiem ponoszenia odpłatności za pobyt w schronisku dla osób bezdomnych przez osobę posiadającą dochód;
6) wydawaniem decyzji administracyjnych zawierających wady stanowiące naruszenie przepisów ustawy oraz k.p.a.

Osoby odpowiedzialne za stwierdzone nieprawidłowości:

1. Rada Gminy Lasowice Wielkie w zakresie braku zabezpieczenia w budżecie środków finansowych umożliwiających zatrudnienie minimalnej, wymaganej liczby pracowników socjalnych oraz w zakresie nieprawidłowości dotyczących uchwał.
2. Pracownicy socjalni Ośrodka w zakresie prowadzenia postępowań i sporządzania decyzji administracyjnych.
3. Kierownik Ośrodka w zakresie nadzoru nad realizowanymi przez jednostkę zadaniami pomocy społecznej.

Nadmienić należy, że do ustaleń zawartych w protokole kontroli nie zostały wniesione zastrzeżenia.

Jednocześnie mając na uwadze odpowiedzialność za nieprawidłowości wskazane w punkcie 1, odstępuje się od formułowania w powyższym zakresie zaleceń pokontrolnych kierowanych do Kierownik Ośrodka. Zawiadomienie w tym przedmiocie zostanie przekazane organowi założycielskiemu jednostki kontrolowanej zgodnie z art. 128 ust. 6 ustawy.

W związku z tym, na podstawie art. 128 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej,

zalecam:

1) podjęcie działań w celu potwierdzenia zgodności kwalifikacji pracownika socjalnego z wymogami wskazanymi w art. 116 ust. 1 ustawy;
2) rzetelne sporządzanie sprawozdawczości oraz terminowe przekazywanie jej Wojewodzie Opolskiemu w formie dokumentu elektronicznego z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, zgodnie z art. 18 ust. 1 pkt 10 ustawy;
3) ustalanie w toku prowadzonych postępowań przesłanek uzasadniających okres na jaki przyznano zasiłek okresowy, zgodnie z wymogami art. 38 ust. 5 ustawy;
4) podejmowanie działań mających na celu aktywizację zawodową klientów we wszystkich przypadkach, w których prawo do zasiłku okresowego przyznano z tytułu bezrobocia, zgodnie z wymogami art. 3 ust. 2 ustawy;
5) prowadzenie postępowań administracyjnych i wydawanie decyzji w sprawach dotyczących przyznania świadczeń z pomocy społecznej zgodnie z wymogami k.p.a.;
6) uzasadnianie prawne i faktyczne decyzji dotyczących przyznania świadczeń z pomocy społecznej zgodnie z wymogami k.p.a.

Pouczenie

1. Jednostka organizacyjna pomocy społecznej albo kontrolowana jednostka może, w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich zastrzeżenia.
2. Wojewoda ustosunkowuje się do zastrzeżeń w terminie 14 dni od dnia ich doręczenia.
3. W przypadku nieuwzględnienia przez wojewodę zastrzeżeń jednostka organizacyjna pomocy społecznej albo kontrolowana jednostka w terminie 30 dni obowiązana jest do powiadomienia wojewody o realizacji zaleceń, uwag i wniosków. Informację o sposobie wykonania zalecenia należy przesłać do Wydziału Polityki Społecznej Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Opolu, na adres: ul. Piastowska 14, 45-081 Opole lub adres do e-Doręczeń Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego: AE:PL-75235-27783-TBWWC-18.
4. W przypadku uwzględnienia przez wojewodę zastrzeżeń, o których mowa w punkcie 1, jednostka organizacyjna pomocy społecznej albo kontrolowana

jednostka w terminie 30 dni jest obowiązana do powiadomienia wojewody o realizacji zaleceń, uwag i wniosków, mając na uwadze zmiany wynikające z uwzględnionych przez wojewodę zastrzeżeń.

5. W przypadku stwierdzenia istotnych uchybień w działalności jednostki organizacyjnej pomocy społecznej albo kontrolowanej jednostki wojewoda, niezależnie od przysługujących mu innych środków, zawiadamia o stwierdzonych uchybieniach organ założycielski tych jednostek lub organ zlecający kontrolowanej jednostce realizację zadania z zakresu pomocy społecznej.
6. Organ, o którym mowa w ust. 6, do którego skierowano zawiadomienie o stwierdzonych istotnych uchybieniach, jest obowiązany, w terminie 30 dni od dnia otrzymania zawiadomienia o stwierdzonych uchybieniach, powiadomić wojewodę o podjętych czynnościach.
7. Kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych – podlega karze pieniężnej w wysokości od 500,00 do 12.000,00 zł.

Z up. Wojewody Opolskiego

Ewa Pawlinów
Dyrektor
Wydział Polityki Społecznej

Wystąpienie pokontrolne zostało wydane w postaci elektronicznej i podpisane kwalifikowanym podpisem elektronicznym.